

Declassified to Public
06 September 2012

mapa 0112

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Chambres Extraordinaires au sein
des Tribunaux Cambodgiens

ការិយាល័យសហចៅក្រមឆ្លើយអង្កេត
Office of the Co-Investigating Judges
Bureau des Co-juges d'instruction
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ
Criminal Case File /Dossier pénal
លេខ/No: 002/14-08-2006
លេខស៊ើបសួរ/Investigation/Instruction
លេខ/No: 001/18-07-2007-ECCC-OCIJ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

ឯកសារដើម ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception):28...../.....01...../.....2008.....
ម៉ោង (Time/Heure):.....14 h 15 p.m.....
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier:CHEA Kosal.....

កំណត់ហេតុនៃការសួរចម្លើយ

Written Record of Interview of Charged Person
Procès-verbal d'interrogatoire

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification):28...../.....01...../.....2008.....
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier:CHEA Kosal.....

ឆ្នាំពីរពាន់ប្រាំបី ខែមករា ថ្ងៃទីម្ភៃបួន នៅវេលាម៉ោងប្រាំបួននិងដប់នាទី
យើង **យូ ប៊ុនឡេង** និង **Marcel Lemonde** ជាសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ
ដោយមានលោក ហម ហ៊ុល និង លោក លី ច័ន្ទគុណ ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង
បានឃើញច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤
បានឃើញវិធាន ៥៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ
ដោយមានវត្តមានរបស់ អ៊ូច ចាន់ណារ៉ា និង តាន់ហ៊ាង ដាវណ្ណ ជាអ្នកបកប្រែនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដែលបានស្បថ
រួចហើយ។

ជនត្រូវចោទដែលមានអត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោម បានចូលខ្លួននៅចំពោះមុខយើងៈ
ឈ្មោះកាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ ឌុច ភេទ ប្រុស កើតថ្ងៃទី ១៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៤២។
ត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពី បទឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ និង ការរំលោភបំពានធ្ងន់ធ្ងរនៃអនុសញ្ញា
ទីក្រុងហ្សឺណែវចុះថ្ងៃទី ១២ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៩៤៨។

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ដង្កោ ក្រុង ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១
ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, National Road 4, Choam Chao, Dangkoa Phnom Penh
Mail Po.Box 71, Phnom Penh Tel:+855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens, Route nationale 4, Choam Chao, Dangkoa, Phnom Penh
Boite postale 71, Phnom Penh. Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.

[Signatures and stamps]

[Handwritten signature]

បទល្មើសដែលមានចែង និង ផ្ដន្ទាទោស តាមមាត្រា ៥ មាត្រា ៦ មាត្រា ២៩ (ថ្មី) និង មាត្រា៣៩ (ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤។

ច្បាប់ដើមនៃកំណត់ហេតុនេះ ត្រូវបានសរសេរជាភាសាខ្មែរ។

សហព្រះរាជអាជ្ញានៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ លោក Robert Petit និង អ្នកស្រី ជា លាង ដែលត្រូវបានជូនដំណឹង ត្រឹមត្រូវរួចហើយអំពីការសួរចម្លើយនេះ នៅក្នុងលិខិតជូនដំណឹង ចុះថ្ងៃទី ៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ៖

- ☒ អ្នកស្រី ជា លាង ត្រូវបានតំណាងដោយលោក ពេជ្រ សម្បត្តិ ជំនួយការជាន់ខ្ពស់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា។
- ☒ លោក Robert Petit ត្រូវបានតំណាងដោយលោក Alex Bates ជំនួយការជាន់ខ្ពស់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា។

លោកមេធាវី ការ សាវ័ត្ត និង Francois Roux សហមេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទត្រូវបានកោះអញ្ជើញ នៅក្នុងដីកាកោះអញ្ជើញចុះថ្ងៃទី៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ និង មានលទ្ធភាពបានពិនិត្យសំណុំរឿងតាំងពីពេលនោះមក មានវត្តមានទាំងពីរនាក់។

ការសួរចម្លើយ

សួរ-ឆ្លើយ:

សំណួររបស់លោកសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ML: លោកបានប្រកាសកាលពីថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ថាលោកបានទៅដល់សំបូតនៅថ្ងៃទី៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៩ ហើយចាប់ពីពេលនោះមក លោកគឺជា "អ្នកទោស" របស់របបនោះ។ តើលោកបានធ្វើអ្វីខ្លះក្នុងរវាងថ្ងៃទី៣ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ដល់ ថ្ងៃទី៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៩?

ឆ្លើយ: នៅថ្ងៃទី៣ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ខ្ញុំមានការនឿយហត់ផ្លូវចិត្តនិងផ្លូវកាយខ្លាំង។ ខ្ញុំគិតតែពីដេកតាំងពីព្រឹករហូតដល់ល្ងាច។ ហើយ ខ្ញុំធ្វើរបៀបនេះ រហូតដល់ថ្ងៃទី៧ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ប្រហែលជានៅម៉ោងពីរ ទើបខ្ញុំចាកចេញពីស២១ ជាមួយអង្គភាពមួយប្រហែលជាមានមនុស្សប្រមាណជា២០០នាក់។ ខ្ញុំបានជួបកងកម្លាំងការពារដែនអាកាស (DCA) នៅចំការដូង ហើយ ខ្ញុំបានជួបជាមួយអង្គភាពអប់រំកែប្រែដែលមកពីព្រៃស។ ពួកគេបានប្រាប់ខ្ញុំថាអ្នកផ្សេងបានចាកចេញអស់ហើយ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំ បានរត់គេចដែរជាមួយក្រុមរបស់ខ្ញុំ។ នៅពេលដែលយើងទៅដល់ភូមិកំណើតរបស់ប្រពន្ធខ្ញុំនៅឃុំពាម ខ្ញុំបានទៅបង្ហាញខ្លួនជាមួយលេខាតំបន់ ៣១ ភូមិភាគបញ្ចិម ឈ្មោះ យឹម ហើយ ខ្ញុំបានសុំ *[Signature]*

[Handwritten signature]
[Handwritten signature]
[Handwritten signature]
[Handwritten signature]
[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

ជ្រកកោនជាមួយគាត់និងម្ចាស់អាហារ។ បន្ទាប់មក ខ្ញុំបានបន្តដំណើរទៀត ហើយ បានជួបបងសានុ អនុលេខានៃ ភូមិភាគពាយ័ព្យ (តាម៉ុក គឺជាលេខាភូមិភាគនេះ) ហើយខ្ញុំបានរត់ជាមួយគាត់រហូតទៅដល់សំបុត្រ។

សំណួរលោក ML: តើក្នុងរយៈពេលនៃការធ្វើដំណើរនោះ លោកមិនមានលទ្ធភាពរត់គេចខ្លួនទេឬ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំ មិនអាចដើរហើដោយសេរីទេ។ ខ្ញុំ ខ្លាចពួកវៀតណាម ហើយ ដោយខ្ញុំនៅក្រោមការការពាររបស់យើម និង សានុ ដូច្នេះ ខ្ញុំ ក៏នៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ពួកគេដែរ។ មិនមានពេលណាដែលខ្ញុំនៅតែម្នាក់ឯងនោះទេ។ ក្រុម ដែលបានចាកចេញពីស២១ និង ដែលបានឆ្លងកាត់ផ្លូវជាតិលេខ៤ បានបែកខ្ញែកគ្នាជា២៖ វ៉ាន់ បានធ្វើដំណើរទៅទិស ខាងត្បូងជាមួយមនុស្សមួយក្រុម ហើយ អ្នកដទៃទៀត បានទៅជាមួយខ្ញុំ។ ខ្ញុំ នៅតែនិយាយថាមិនមានពេលណាមួយ ដែលខ្ញុំអាចរត់គេចខ្លួនតែម្នាក់ឯងបាននោះទេ។

សំណួរលោក ML: កាលពីពេលសួរចម្លើយលោកលើកចុងក្រោយ លោកបានបញ្ជាក់ថាលោកបានសរសេរសំបុត្រទៅ សុនសេននៅចុងឆ្នាំ១៩៧៧ ទាក់ទងនឹងចម្លើយសារភាពដែលបានឆ្លើយដាក់មនុស្សច្រើននាក់ពេក។ ប៉ុន្តែ កាលពីមុន នេះ (ការសួរយកចម្លើយថ្ងៃទី ០៧ និង ២៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧) លោកបានប្រកាសថាចាប់ពីខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៧ លោក ធ្វើការតែជាមួយនួនជាប៉ុណ្ណោះ។ តើចំពោះភាពផ្ទុយគ្នានេះ លោកអាចនិយាយអ្វីខ្លះ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំច្បាស់ប្រាកដថាខ្ញុំត្រូវបានកោះហៅដោយនួនជាទៅពុទ្ធិកវិទ្យាល័យនៅថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៧ ពីព្រោះ ចំពោះខ្ញុំវាជាព្រឹត្តិការណ៍ដែលសំខាន់ ពីព្រោះវាជាការកោះហៅដោយបុគ្គលទី២ នៃបក្សកុម្មុយនិស្តកម្ពុជាដែលល្បីថា ជាមនុស្សកាច។ វាអាចផងដែរថាខ្ញុំភ័ន្តច្រឡំអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសំបុត្រដែលខ្ញុំផ្ញើទៅសុនសេន... ប៉ុន្តែ ខ្ញុំក៏ត្រូវ និយាយផងដែរថា ផ្ទុយពីអ្វីដែលខ្ញុំបាននិយាយនៅខែសីហា ខ្ញុំនៅតែបន្តមានទំនាក់ទំនងជាមួយសុនសេនដែល បន្ទាប់ ពីគាត់ត្រូវបានជំនួសដោយនួនជា។ ខ្ញុំ បាននិយាយជាមួយសុនសេនតាមទូរស័ព្ទជាទៀងទាត់ យ៉ាងហោចណាស់រៀង រាល់២សប្តាហ៍ ឬ ១ខែម្តង។ ខ្ញុំ ក៏បានចូលរួមក្នុងវគ្គរៀនសូត្រតាមការបញ្ជារបស់សុនសេននៅខែតុលា វិជ្ជិកា ឆ្នាំ១៩៧៧ ផងដែរ។ ការទាក់ទងរបស់ខ្ញុំជាមួយសុនសេន ត្រូវបានផ្តាច់នៅពេលដែលគាត់ត្រូវបានគេឆ្លើយដាក់នៅក្នុង ចម្លើយសារភាពនៅឆមាសទី២ឆ្នាំ១៩៧៨។

សំណួរលោក YBL: តើលោកអាចអះអាងបញ្ជាក់អំពីការពន្យល់របស់លោកទាក់ទងនឹងការផ្ទេរស២១ទៅវិទ្យាល័យ ពញាយ៉ាតដែរឬទេ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំសុំអះអាងដែលអ្វីដែលខ្ញុំបាននិយាយកាលពីថ្ងៃទី២២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧។ សេចក្តីសម្រេច គឺចេញពី ការផ្តួចផ្តើមរបស់ខ្ញុំ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំមិនហ៊ានអះអាងអំពីកាលបរិច្ឆេទនោះទេ។

ដំណើរការវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ព្រះនរោត្តម ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១
ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, National Road 4, Choam Chao, Dangkoa Phnom Penh
Mail Po Box 71, Phnom Penh Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens, Route nationale 4, Choam Chao, Dangkoa, Phnom Penh
Boite postale 71, Phnom Penh. Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.

[Handwritten signatures and initials]

[Handwritten signature]

សំណួរលោក YBL: លោកបានពន្យល់ថាលោកបានធ្វើការបង្រៀននៅស២១។ តើឯកសារដែលមានលេខ ERN 0000៧៤៤៥ ដល់ 0000៧៥១៣ ដែលនៅក្នុងនោះមានការណែនាំសម្រាប់ការសួរចម្លើយ និងការប្រើប្រាស់ ទារុណកម្ម ពិតជាត្រូវគ្នានឹងខ្លឹមសារនៃការបង្រៀនដោយលោកដែរឬទេ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំ ត្រូវការពេលវេលាដើម្បីមើលឯកសារនេះជាលម្អិតសិន។ ខ្ញុំនឹងផ្តល់ជូនលោកចៅក្រមនូវការកត់សម្គាល់ជា លាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ខ្ញុំទាក់ទងនឹងចំណុចនេះនៅពេលដែលខ្ញុំបានអានឯកសារនោះរួច។

សំណួរលោក ML: តើលោកអាចផ្តល់មកឱ្យយើងផងដែរនូវការកត់សម្គាល់របស់លោកទាក់ទងនឹងឯកសារដែលមាន លេខ ERN លេខ0000៧៦៦១ ដល់ លេខ0000៧៨០៥៦ និងលេខ0000៧៧៤៤២ ដល់ លេខ0000៧៧៤៦០ ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំ នឹងផ្តល់ឱ្យលោកចៅក្រមផងដែរ។

សំណួរលោក YBL: តើលោកអាចពន្យល់ប្រាប់យើងបានទេថាតើបញ្ជីឈ្មោះនៃអ្នកទោស បញ្ជីនៃការសួរចម្លើយ និង បញ្ជីនៃការសម្លាប់ ត្រូវបានរៀបចំឡើង យ៉ាងដូចម្តេច និង ដោយមូលហេតុអ្វី? ឧទាហរណ៍ឯកសារ ERN 000019192 ដែលយើងបង្ហាញជូនលោក?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំទទួលបានបន្ទុកតែអំពីចម្លើយសារភាពប៉ុណ្ណោះ ហើយ ខ្ញុំមិនគ្រប់គ្រងកិច្ចការលម្អិតទាំងអស់នោះទេ។

សំណួរលោក ML: យើងមិននិយាយអំពីចំណុចលម្អិតរបស់វាទេ ប៉ុន្តែ អំពីដំណើរការផ្ទៃក្នុងរបស់ស២១។ ដោយស្តាប់ សម្តីរបស់លោក យើង គិតថាលោកមិនដឹងអ្វីសោះអំពីដំណើរការរបស់ស២១ ហើយលោកមានតួនាទី សាមញ្ញទាក់ ទងតែនឹងការពិនិត្យចម្លើយសារភាពប៉ុណ្ណោះ។

ឆ្លើយ: ខ្ញុំសុំបញ្ជាក់ថាថ្នាក់លើចាត់តាំងខ្ញុំឱ្យធ្វើការងារទាក់ទងតែនឹងចម្លើយសារភាពតែប៉ុណ្ណោះ មិត្ត ហី ទទួលខុស ត្រូវរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះ ភស្តុតាង និង ការបញ្ជូនអ្នកទោសទៅសម្លាប់។ ហី ក៏ទទួលខុសត្រូវក្នុងការបែងចែកជន រងគ្រោះទៅអ្នកសួរចម្លើយនិមួយៗផងដែរ លើកលែងតែអ្នកទោសសំខាន់ៗដែលសុនសេនបានផ្តល់ការងារនេះ មកឱ្យខ្ញុំ បន្ទាប់ពីមានការបែកធ្លាយព័ត៌មានដែលទាក់ទងនឹងរឿងរបស់ ភីម ដែលខ្ញុំបាននិយាយកាលពីលើកមុនរួច ហើយ។ ការងាររបស់ហី គឺមានលក្ខណៈរាងស្វ័យតបន្តិច ហើយ ខ្ញុំអាចអន្តរាគមន៍តែនៅពេលណាដែលមានបញ្ហា ប៉ុណ្ណោះ ឧទាហរណ៍ នៅពេលដែលមានឧបត្តិហេតុដែលខ្ញុំបាននិយាយរួចហើយ ហើយ ដែលខ្ញុំបានធ្វើរបាយ ការណ៍អំពីឧបត្តិហេតុនេះ៖ ការសម្លាប់ខ្លួនឯងដោយអាចារ្យ កង និង ការបាញ់ដោយអ្នកទោសដែលបានដណ្តើម យកកាំភ្លើង M16 ពីអ្នកយាម។

[Handwritten signatures and initials at the bottom of the page]

~~CONFIDENTIAL~~

សំណួរលោក YBL: បញ្ជីដែលយើងបានបង្ហាញលោកមិនមានខុសគ្នាអ្វីទេនឹងបញ្ជីដែលលោកបានទទួលស្គាល់ថា បានចារលើ បន្ទាប់ពីលោកបានបដិសេធពីដំបូងនោះ (ចូរមើលការសួរចម្លើយ ថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា)។

ឆ្លើយ: នៅពេលដែលអ្នកទោសមកដល់ ហ៊ី រៀបចំបញ្ជីយកមកឱ្យខ្ញុំ។ ខ្ញុំសុំជម្រាបថា ខ្ញុំមិនមែនព្យាយាមលាក់បាំង ការពិតនោះទេ។ ប៉ុន្តែ អង្គហេតុនេះ កើតមានតាំងពី៣០ឆ្នាំមុនមកម្ល៉េះ ហើយ ពេលខ្លះខ្ញុំចាំមិនច្បាស់ទេ។ ហើយ ពេលខ្លះ ក៏ខ្ញុំមិនយល់ច្បាស់ពីគោលបំណងនៃសំណួររបស់លោកចៅក្រមផងដែរ។

សំណួរលោក YBL: យើងបង្ហាញជូនលោកនូវឯកសារ៤ ដែលមានចំណារលើនោះ។ តើលោកអាចប្រាប់អ្វីខ្លះដល់យើង: ទី១ លិខិតចុះថ្ងៃទី១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៧៧ ដែលមានលេខ ERN 0000១៨៨៩ ?

ឆ្លើយ: លិខិតនេះ ត្រូវបានសរសេរដោយប្រធានកំពង់ផែកំពង់សោម ឈ្មោះ ធុច រិន ហៅ គ្រិន ហើយ លិខិតនេះបាន មកដល់ខ្ញុំតាមរយៈសុនសេន។ ខ្ញុំ ទទួលស្គាល់ថាខ្ញុំបានចារនៅលើទំព័រថា " ជួនបងចាន់ ដឹកនាំសួរសួត "។

សំណួរលោក YBL: ទី២ ឯកសារចុះថ្ងៃទី៥ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៧ ដែលមានលេខ ERN 0000១៨៩៨?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំទទួលស្គាល់ថាបានសរសេរចំណារនេះ ក៏ដូចជាចំណារនៅលើទំព័រផងដែរ។

សំណួរលោក YBL: ទី៣ បញ្ជីដែលមាន " ឈ្មោះមនុស្សដែលត្រូវដក គ្រួសាររបស់អាសុខនិង អាម៉ែលន " ដែលមាន លេខ ERN 0000៧២៧០?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំ ទទួលស្គាល់ថាបានចារនៅលើទំព័រខាងលើខាងឆ្វេង " ស្នើសួរ៤នាក់ ក្រៅពីនេះ វាយចោល "។ បញ្ជី ឈ្មោះនេះ ត្រូវបានផ្ញើមកដោយ ហ៊ុយ ដែលទទួលបន្ទុកអ្នកទោសដែលមកពីស្រែនៅព្រៃស។ គាត់បានសុំឱ្យទុក មនុស្សបីនាក់ក្នុងចំណោមនោះសម្រាប់សួរចម្លើយ គឺលេខរៀងទី១៣ ទី១៤ និង ទី១៥ (ដែលមានឈ្មោះនៅខាង ក្រោមខាងឆ្វេងនៃបញ្ជីឈ្មោះ)។ គេ បានចោទប្រកាន់ពួកគេថាបានបង្កឱ្យមានឧបត្តិហេតុជាច្រើន: មានប្រាក់ដុល្លា ជេរប្រមាថ និង ត្រៀមចេញដំណើរទៅបាត់តំបង។ ខ្ញុំ បានរាយការណ៍បញ្ហានេះទៅសុនសេនតាមទូរស័ព្ទ ហើយ សុនសេន បានបញ្ជាឱ្យខ្ញុំសួរចម្លើយបុគ្គលទាំង៤ ដែលមានលេខរៀង លេខ១ លេខ២ លេខ១៣ និង លេខ១៤ ហើយ បញ្ជាឱ្យសម្លាប់អ្នកផ្សេងទៀត។ ខ្ញុំគិតថាលេខរៀងទី១ និង លេខរៀងទី២ ត្រូវបានជ្រើសរើស ដោយសារតែចំណង សាច់សាឈាមភិតរបស់ពួកគេ: ជាឪពុកនិងម្តាយរបស់សុខ (ជាលេខានៃកម្លាំងសម្ងាត់របស់បក្សកុម្មុយនិស្តកម្ពុជា នៅភ្នំពេញ នៅមុនឆ្នាំ១៩៧៥) ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនរួចទៅហើយកាលពីមុន។ ចំពោះអ្នកដែលមានលេខរៀងទី ១៣ និង ទី១៤ វិញ ពួកគេរាងចាស់បន្តិចហើយ ហើយសុនសេន ចង់ដឹងថាតើពួកគេមានទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកខាងក្រៅ

ប្រតិចារិកនៃសវនាការសាធារណៈ មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្ទះលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ដង្កោ ក្រុង ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១
លេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, National Road 4, Choam Chao, Dangkoa Phnom Penh
Mail Po Box 71, Phnom Penh Tel:+855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens, Route nationale 4, Choam Chao, Dangkoa, Phnom Penh
Boite postale 71, Phnom Penh. Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.

[Handwritten signatures and stamps at the bottom of the page]

[Handwritten signature]

ដែរឬទេ។ ខ្ញុំ មិនចាំបាច់ចូលម្ចាស់ផ្ទះទៀតទេ។ ខ្ញុំ អាចបញ្ជាក់ថា សុខ ជាកូនប្រសាររបស់ម៉ែលន់ ដែលជាសមាជិក
នៃប្រជាជនដែលជាផ្នែកមួយនៃបណ្តាញរបស់ខ្មែរសេរី។

ផ្អាកការធ្វើកំណត់ហេតុនៃការសួរចម្លើយ នៅវេលាម៉ោងដប់ពីរនិងម្ភៃនាទីគត់ ។

នៅវេលាម៉ោងដប់បួននិងសែសិបនាទីល្ងាចនៃថ្ងៃដែល យើងចាប់ផ្តើមបន្តការសួរចម្លើយតទៅទៀត។

សំណួរលោក YBL: តើលោកមានអ្វីនិយាយខ្លះអំពីឯកសារ ដែលមានលេខ ERN 00009869?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំទទួលស្គាល់ថាបានសរសេរចំណារដៃនេះ ៖ ព្រះប៉ង វាយចោលឱ្យម៉ត់ ថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៨ ។ វា
គឺជាលើកទី២ហើយដែលខ្ញុំបានចូលរួមក្នុងការសម្លាប់ ពីព្រោះ ហ៊ី អរត្ថមាន ដូចដែលខ្ញុំបានពន្យល់នាពេលនៃការសួរ
ចម្លើយនៅថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា កន្លងទៅ។ ឯកសារនេះមានតែមួយទំព័រទេ ហើយបញ្ជីពេញ មានច្រើនសន្លឹក។ លើកទី១
ដែលខ្ញុំចូលពាក់ព័ន្ធក្នុងរឿងនេះ គឺទាក់ទងនឹងឯកសារដែលមានលេខ ERN 000040750 ដល់ 000040756
(ដែលខ្ញុំបានអធិប្បាយនៅថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧) ដោយដាក់ឈ្មោះថា "បញ្ជី B2 TSL 1865" ។ ខ្ញុំ សុំ
បញ្ជាក់ថាខ្ញុំមិនចាំបាច់ពិតប្រាកដនៃជនរងគ្រោះនៃការសម្លាប់នៅថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៨ នេះទេ។ បើវាជា
ការសម្លាប់ពិសេសជាលុត (ដូចការសម្លាប់ដែលត្រូវបានបញ្ជាទៅខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ នូវអ្នកទោសដែលនៅសេស
សល់នៅស២១ លើកលែងតែ៤នាក់ចេញ) គឺនួនជា ជាអ្នកបញ្ជាមកខ្ញុំ។ ប្រសិនបើវាជាការសម្លាប់ "ធម្មតា" គឺខ្ញុំជា
អ្នកសម្រេច ដោយសារតែហ៊ីអរត្ថមាន ដោយមិនចាំបាច់មានការណែនាំពិសេសណាមួយពីនួនជាទេ។ ទាក់ទងនឹង
ឱកាសផ្សេងទៀតដែលខ្ញុំចូលពាក់ព័ន្ធដោយសារតែហ៊ីអរត្ថមាន ខ្ញុំ ប្រាកដច្បាស់ណាស់ថា បញ្ជាសម្លាប់ គឺចេញមកពី
សុខសេន។ ទាក់ទងនឹងការសម្លាប់ជាលុត ដែលកើតមានជាច្រើនលើក: គឺការសម្លាប់នៅខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩
រួមទាំងការសម្លាប់ពីមុននៅខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៨ ដែលនាពេលនោះអ្នកទោសប្រមាណជា៣០០នាក់ ត្រូវបានសម្លាប់ នៅ
ពេលដែលពួកគេមកដល់ស២១ តាមបញ្ជារបស់នួនជា ដោយមិនមានការសួរចម្លើយទេ (ភូមិភាគបូព៌ា បានបះបោល
ហើយ វាមិនចាំបាច់សួរចម្លើយអ្នកទោសទាំងនោះទេ ពីព្រោះគេច្បាស់ណាស់ហើយអំពីអំពើក្បត់របស់ពួកគេ ហើយ
គេក៏កំពុងតែរកចាប់សោភ័យដែរ) ។

ចំពោះការសម្លាប់នៅថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៨ ខ្ញុំ សុំបញ្ជាក់ថា ហ៊ី បានផ្តល់ការណែនាំទៅប៉ង (ប្រធានកង
ការពារ) មុនការចាកចេញរបស់គាត់ ប៉ុន្តែ ដោយសារតែ សួសធី (អ្នកទទួលខុសត្រូវបញ្ជីនិង ឯកសារ- មើលអង្គការ
លេខដែលមានភ្ជាប់នៅក្នុងកំណត់ហេតុចុះថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧) មិនយល់ព្រម សួសធីបានទាមទារឱ្យមាន
ចំណារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីខ្ញុំ ហេតុដូច្នេះហើយ បានជាមានហត្ថលេខារបស់ខ្ញុំ។

[Handwritten signatures and marks]

~~CONFIDENTIAL~~

សំណួរលោក YBL: នាពេលស្ទើរចម្លើយលើកមុន មានសំណួរទាក់ទងនឹងអត្ថន័យរបស់ពាក្យ " សម្រិតសម្រាំង " និង "ដោះស្រាយ " ដែលប្រើនៅក្នុងកំណត់ហេតុនៃកិច្ចប្រជុំនៃគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ ឬ គណៈកម្មាធិការ មជ្ឈឹម។ តើ លោកអាចបញ្ជាក់បន្ថែមឱ្យបានច្បាស់ឬទេ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំយោងទៅលើឯកសារកំណត់ហេតុដែលលោកចៅក្រមបានបង្ហាញខ្ញុំ ដែលមានចំណងជើងថា " កំណត់ហេតុ អំពីទស្សនកិច្ច អចិន្ត្រៃយ៍ នៅភូមិភាគពាយ័ព្យ " (ERN 0000៨៤៨៥ ដល់ 0000៨៤៩៣) ដែលតាមនេះ ពាក្យ សម្រិតសម្រាំង មានន័យថា " ដកសមាសភាពខ្លាំងចេញពីក្នុងជួរ ពីក្នុងកងទ័ព ពីក្នុងប្រជាជន ដើម្បីឱ្យជួរ ឱ្យកងទ័ព ឱ្យប្រជាជន ស្អាត "។

និទ្ទេសរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត: យើងប្រគល់ជូនលោកនូវបញ្ជីមួយចំនួនដែលនៅក្នុងនោះ យើងសុំឱ្យលោក ផ្តល់នូវការកត់សម្គាល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់លោកឱ្យបានមុនការសួរចម្លើយលើកក្រោយ។ គឺឯកសារដែល មានលេខ ERN លេខ0000៦៧២៨ លេខ0000៦៩៥៧ ដល់ លេខ0000៦៩៦៨ លេខ0000៦៩៦៩ ដល់ លេខ0000៦៩៧៨ លេខ0000៤០២២៨ លេខ0000៨៦៨១៩ ដល់ លេខ0000៨៦៨២១ លេខ0000៩០២៨៤ ដល់ លេខ0000៩០២៩០។ យើង ប្រគល់ជូនលោកផងដែរនូវឯកសារថតចម្លងនៃទស្សនាវដ្តី " ស្វែងរកការពិត " លេខ០៨ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០០ ទំព័រ ១៦ លេខ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០២ ទំព័រ ១០-១១ លេខ៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០០ ទំព័រ ១៤ លេខ១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០១ ទំព័រ ២៥-២៦ និង លេខ២៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០០២ ទំព័រ ១៦-១៧។ លោក ត្រូវបញ្ជាក់ប្រាប់យើង ជាអាទិ៍ ថាតើឯកសារទាំងឡាយដែលមានលេខ ERNនោះ ជាឯកសារដែលចេញមកពី ស២១ដែរឬទេ ផ្តល់នូវការបញ្ជាក់ដែលចាំបាច់អំពីប្រភេទផ្សេងៗនៃអ្នកទោសទាំងឡាយ (ស្ត្រី កុមារ គ្រូបង្រៀន ទាហានវៀតណាម ជនបរទេស ។ល។) បញ្ជាក់ប្រាប់យើងថាមានកងការពារដែលជាអនីតិជនដែរឬទេ ហើយ បើមាន តើប៉ុន្មាននាក់?

ឆ្លើយ: បាទ ខ្ញុំយល់ច្បាស់ហើយ។

សំណួរលោក Alex Bates: សហព្រះរាជអាជ្ញានឹងផ្តល់ជូននូវកំណត់សម្គាល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលនៅក្នុងនោះ មានការកត់សម្គាល់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ក៏ដូចជាសំណួរទាំងឡាយដែលគួរតែត្រូវសួរទៅជនត្រូវចោទបន្តទៀត ហើយនឹងសុំផងដែរឱ្យផ្តល់នូវពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសួរសំណួរផងដែរ។

☒ ឯកសារច្បាប់ដើមនៃការថតរូបភាពនិងសម្លេង ត្រូវបានបិទស្លាកបោះត្រានៅចំពោះមុខជនត្រូវចោទនេះ និង មេធាវីរបស់ជននេះ និង ត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយ យើង ក្រឡាបញ្ជី សហព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ និង មេធាវី របស់ជននេះ។

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ដង្កោ ក្រុង ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១
ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។
ទីស្នាក់ការកណ្តាល បន្ទប់សវនកម្ម ៧១ ផ្លូវជាតិលេខ៤ ចោមចៅ ខណ្ឌដង្កោ ភ្នំពេញ កម្ពុជា
ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។
ទីស្នាក់ការកណ្តាល បន្ទប់សវនកម្ម ៧១ ផ្លូវជាតិលេខ៤ ចោមចៅ ខណ្ឌដង្កោ ភ្នំពេញ កម្ពុជា
ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។
ទីស្នាក់ការកណ្តាល បន្ទប់សវនកម្ម ៧១ ផ្លូវជាតិលេខ៤ ចោមចៅ ខណ្ឌដង្កោ ភ្នំពេញ កម្ពុជា
ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។

[Signatures of legal representatives and court officials]

~~Annex 2~~

☒ ឯកសារច្បាប់ដើមមួយច្បាប់នៃការថតរូបភាពនិងសម្លេង ត្រូវបានប្រគល់ឱ្យជនត្រូវចោទនេះ។

នៅវេលាម៉ោងដប់ប្រាំពីរ និងប្រាំនាទីល្ងាច យើងបានឱ្យក្រឡាបញ្ជីអានខ្លាំងៗនូវកំណត់ហេតុសួរចម្លើយរបស់ជនត្រូវចោទនេះ ទៅតាមអ្វីដែលបានកត់ត្រា។

☒ អានឱ្យស្តាប់ហើយ ជនត្រូវចោទ មិនមានជំទាស់អ្វីទេ ហើយ សុខចិត្តចុះហត្ថលេខា។

ជនត្រូវចោទ

Charged person
Personne mise en
examen

មេធាវីជនត្រូវចោទ

Lawyer of Charged person
Avocat de la Personne mise
en examen

សហព្រះនរណជន

C0-Prosecutors
Co-procureurs

អ្នកបកប្រែ

Interpreter
Interprète

ក្រឡាបញ្ជី

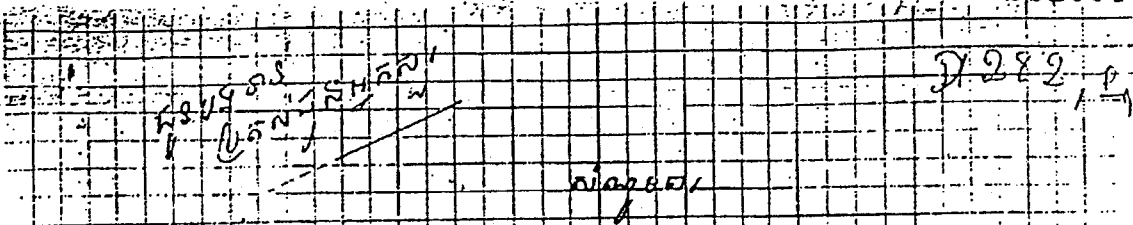
Greffiers

សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

Co-Investigating Judges
Co-juges d'instruction

00001898

(1212)

- ០ - ក្រុងសៀមរាប ក្រុងបាងកក ក្រុងសៀមរាប ក្រុងបាងកក
- ១ - ក្រុងសៀមរាប ក្រុងបាងកក ក្រុងសៀមរាប ក្រុងបាងកក
- ២ - ក្រុងសៀមរាប ក្រុងបាងកក ក្រុងសៀមរាប ក្រុងបាងកក
- ៣ - ក្រុងសៀមរាប ក្រុងបាងកក ក្រុងសៀមរាប ក្រុងបាងកក

70

5.8.77

(20)

ប្រជុំបណ្ណាល័យឯកសារកម្ពុជា

Documentation Center of Cambodia

ស្រី ៤៣៣ គ្រប់លេខប្រគល់

ឈ្មោះ : ផលិតផល
ក្រុមហ៊ុន : អាយូ និង អារីម លីមីត

ល.រ	ឈ្មោះដើម	ប.វ	អាយុ	នារី	ភេទ	ថ្ងៃចូល ប.វ	អ្នកនាំចូល	ថ្ងៃចូលមក អ.ក	អតីតកងចាស់	កងថ្មី	ព្រះភារក្ស
១	ស៊ុន ភូមិ	៤៥			ប្រុស	១៣.៥.៧៥	វ៉ាន	១១.៣.៧៧	ស្តីងជ័យ	១៣	ឡានបង្កើត អាយុ
២	សេង សុភា		ឃុ.វ៉ាន		ស្រី	- ៥ -				ឃ.២	ឃុ.វ៉ាន
៣	ស៊ុន សីហា	២២	មេពួក		ប្រុស	៥.៧០	អាយុ		អគ្គីសនី	១៣	ឃុ.វ៉ាន
៤	ស៊ុន វិទ្យា	១៥				២.៥.៧១	សុខ	១១.៣.៧៧	អគ្គីសនី	១៣	
៥	ស៊ុន ធីតា	១២	ឃ.ជ		ប្រុស	៥.៧៥	វ៉ាន		អគ្គីសនី ទី ២	១៣	
៦	ស៊ុន សុភា	១៥	ឃ.ជ			៧.៥	វ៉ាន	១១.៣.៧៧	ទ្រនក់ទឹក	១៣	
៧	ស៊ុន សុភា	៥	ឃុ.វ៉ាន		ស្រី	៧.៥			គេងដាច់មួយ	១៣	
៨	ស៊ុន វ៉ាន	៥				៧.៥		១១.៣.៧៧			
៩	ស៊ុន វ៉ាន	២០	ឃុ.វ៉ាន		ស្រី	៧.៥	ឃា		ស្តីងជ័យ	១៥	ឃុ.វ៉ាន
១០	ស៊ុន វ៉ាន	១៥	ឃ.ជ		ប្រុស	១.២.៧៥	អគ្គីសនី	១១.៣.៧៧	ស្តីងជ័យ	១៣	
១១	ស៊ុន វ៉ាន	២០	ឃ.ជ		ប្រុស	៥.៧៥	ម៉េង		គេងចក្រ	១៣	
១២	ស៊ុន វ៉ាន	៥	ចាស់		ស្រី	៧.៥		៣០.៥.៧៧	អគ្គីសនី	១៣	ឃ.ជ
១៣	ស៊ុន វ៉ាន	៥	កម្មករចាស់		ស្រី	១៣.៥.៧៥	អ.ក	៥.៥.៧៧	អ៊ីកត្រូឡង់ដើមទឹក	១៣	
១៤	ស៊ុន វ៉ាន	៥	ឃ.ជ		ស្រី			៥.៥.៧៧		១៣	
១៥	ស៊ុន វ៉ាន	៣៥	កម្មករ		ស្រី	៥.២.៧០		៥.៥.៧៧		១៣	
១៦	ស៊ុន វ៉ាន	២៥	ឃ.ជ		ប្រុស	៥.៥.៧៣	ឃុ.វ៉ាន	២.៧៦	៧០៣	១៣	
១៧	ស៊ុន វ៉ាន	២៥	អ.ក		ប្រុស	៥.៥.៧០	វ៉ាន	២៦.២.៧៧	៣១០	១៣	
១៨	ស៊ុន វ៉ាន	២៥	ឃ.ជ		ប្រុស	៥.១១.៧៣	វ៉ាន	២៥.២.៧៧	៣១០	១៣	

* ស្តីពី មន្ទីរ ១ ឃុ.វ៉ាន - ឃុ.វ៉ាន
- ឃុ.វ៉ាន
- ឃុ.វ៉ាន

ធ្វើថ្ងៃ ៥.៥.៧៧

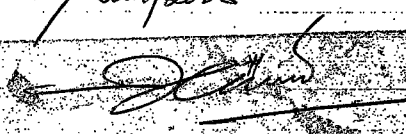
ឃុ.វ៉ាន

ឃុ.វ៉ាន

L-N0001022

(០២០២)

18/Jan/2002

1

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម អចិន្ត្រៃយ៍

នៅភូមិភាគពាយ័ព្យ

ថ្ងៃ ២០ ២៤ ឆ្នាំ ១៩៩៨

1. សេចក្តីសម្រេចការសម្រេចពីការសម្រេច របស់មន្ត្រី

១. សភាពការណ៍ប្រជាជន :

នៅក្រុងភ្នំពេញ បានរៀបចំប្រជាជនមានដូចខាងក្រោម ៖ ប្រជាជន
បាត់ដំបង ។ ការរៀបចំនៅមិនទាន់ខ្វះខាត ។ ចក្ខុវិស័យផ្តល់ជំនួយក្នុងបន្ទប់ប្រជាជន
ប៉ុន្តែក៏ត្រូវតែប្រុងប្រយ័ត្ន នៅខ្វះខាតខ្លះដែរ ។ ដើម្បីធានាពីការប្រើប្រាស់ ។

ប្រជាជនមានការខ្វះខាត ខ្វះឈ្នួលផង ខ្វះថ្នាំប្រុងប្រយ័ត្ន ។
ខាងឈ្នួល និងតាមបង្គោលប្រជាជន គ្រុនក្រៅប្រើប្រាស់ ។

ខាងរដ្ឋបាលក្រុងប្រជាជន ជាទូទៅបាន ។ ប៉ុន្តែដោយឡែក
សង្កាត់ព្រៃវែង ៖ ក៏ត្រូវបានកម្មាភិបាល ឬស្តីពីការ និងប្រជាជននិង ក៏ត្រូវ
ណាគ្មានកម្មាភិបាល ឬស្តីពីការនិង ភាគីរដ្ឋបាលប្រើប្រាស់ដែរ ។ ប្រជាជននឹងរក
រក ។

គឺជាប្រជាជនប្រជាជនភាគច្រើន ក៏ត្រូវបានបង្កើត ដើម្បីសង្គម
ក្រុងប្រជាជន ប្រជាជនប្រើប្រាស់ ។

២. សភាពការណ៍ខាង :

ក. សភាពការណ៍នៅក្រុងភ្នំពេញ ៖ ខាងថ្មី ពុំទាន់បញ្ចប់ជាសកម្មភាព
ទេ ។ ថ្ងៃ ១៥-១៦ ខែ ៨ មានធនធានមកក្រុមរដ្ឋបាល ។ ប៉ុន្តែ មានសកម្មភាព
ពួកគាត់នាំ ផែនការខ្មៅ ។ វាបញ្ចប់ការរៀបចំ ដើម្បីរកខ្សែវា ទាត់
ទងប្រជាជន និងនាំប្រជាជនទៅថ្ងៃ ពិសេសតាមក្រុងភ្នំពេញ ។ វាបញ្ចប់ពី
២ ទៅ ១០ ឬ ១៥នាក់ តែត្រូវបានបង្កើតឡើង និងបាត់បង់បន្តបន្ទាប់ ។

2

នៅខាងលើផ្លូវ រទេះភ្លើងពួកថែវាបន្ត ចូលមកធ្វើស្រែក្នុងដីជើង ចម្ងាយ ៣
គ.ម ។ ជើងកំពុងផេញកំចាត់ ។

ពួកវាធ្វើទូងរូន ពូជខិតបង្កនៅក្នុងមាត់ បន្តិចបន្តួចទេ ។
ទៀងវាគឺការមេរិតចិញ្ចឹម ។

១. ស្ថានភាពនៅខាងក្នុង : វាមានទៀងបង្កប់វា រៀបចំទាក់
ទងពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយ ។ វាមានបង្កប់ក្នុងចំណោមកម្មកររទេះភ្លើង
(កម្មករថ្មី) ។ វាធ្វើស្រែក្នុងមិត្តភាព ធ្វើវិញ្ញាបនបត្រ ។

ខាងក្នុងជួរជើង ដែលស្ថិតស្ថេរវាមិនទាន់អស់នៅមាន ។ វា
ប្រើប្រាស់ពួកនេះ និងនាំប្រជាជនរត់ ។ ជើងចាប់វាបានជាបន្តបន្ទាប់ ជើង
កំពុងបន្តនាំវាមករកទៀត ។

២. ស្ថានភាពការដោះដោយជើង :

កងទ័ពភាគ ចាត់តាំងជា ២កងពលកូន ។ ១កងនៅព្រំដែន
នឹងស្រែជុំន ១កងទៀតនៅខាងក្រោយ ។ ១កងពលកូន ចាត់តាំងជា ១០
កងវ៉ែនសេនាតូប ។ ១កងវ៉ែនសេនាតូប មាន ៣៥០នាក់ ។

តំបន់នៅជិតព្រំដែន (ត ១ - ត ៣ - ត ៥) រៀបចំទ័ងមាន
២វ៉ែនសេនាតូប (ពី ៥ ទៅ ៦០០នាក់ ក្នុង ១វ៉ែនសេនាតូប) ។ ១ស្រុកមាន
អនុសេនាតូប ។ ចំណែកតំបន់ខាងក្នុង មាន ១វ៉ែនសេនាតូប ។

សមាសភាពនៅមានចំនុះ នៅមានលាញ់ឡើងទៅបាន (កូនស្ត្រ ៥) ។
កងនាវី គឺនៅមានផេងប្រពន្ធទាញបាន ។

គោលដៅនៃការបោកបញ្ឆោត សត្រូវកម្ពុជា និងសាមគ្គីភាព អត់មានចោទទេ ។
មានកម្មាភិបាលខ្លះ មានសិល្បធម៌មិនល្អ (រៀងស្រីញី) ។ ជើងទ័ងចេញពីភស្តុភារ
ទៅស្រុកកូនវិញ ។

គ្រូរៀនសំភារៈប្រយុទ្ធមាន អីម១១៣ ចំនួន ១៥គ្រូរៀន និងឡាន
ពាយរិស្ស ៥គ្រូរៀន ។ ការភ្លើងធំ ១០៥ម.ម និងផេសេអា មានប្រពែល ២០

សំរិតសំរាំង = ៥កសាសភាព ប៉ុន្មានស្រីកូន ៥កូនកងទ័ង
ស្រីកូន១០៥៥៥ ដើម្បីឡើង កងទ័ង + ១០៥៥៥ ស្ត្រី
(អស់កងទ័ងសេនាតូប)

សំរិតសំរាំង = ៥កសាសភាព ប៉ុន្មានស្រីកូន ៥កូនកងទ័ង ស្រីកូន១០៥៥៥
ដើម្បីឡើង កងទ័ង ឡើងកងទ័ង ឡើងកងទ័ង ស្ត្រី ។

ស្រី
2.6

- ៣ -

ដើម ។ គ្រាប់ដីពងមានច្រើន ។ ផ្នែកលំអ្នកប្រើប្រាស់ នៅមានខ្វះខាត
ដូចជាអគ្គិសនី មុង ។

នៅពោធិសាត់ មានចាត់តាំងការពារព្រៃ ២០០នាក់ (គ្រប់
គ្រង និងសំអាត) ។

៤- សភាពការណ៍រដ្ឋបាល បង្កបង្កើនផល :

ក- កសិកម្ម ដំណាំស្រូវ :

បានជំរុញនៅគ្រប់កន្លែង ។ ដីចាស់បានធ្វើទាំងអស់ កន្លែងខ្លះ
ថែមទៀត ។ កន្លែងភាគច្រើន នៅព្រៃតំបែង ធ្វើរួចហើយ (ព្រៃពង្ស
ស្រូវស្រួច) ។ ព្រៃជាច្រើនមានប្រឡាយ និងលើកកម្ពស់កង់ ។ បញ្ហា
ទឹកម្ចាស់ការបានមួយកំរិត ។ ប៉ុន្តែនៅពោធិសាត់ ខ្វះទឹកជាខ្លាំង (ចន្លោះ
ពោធិសាត់ទៅស្វាយដូនតែ) ។ ឯនៅស្ទឹងស្រី និងភ្នំស្រួច ទឹកច្រើនពេក ។
កប្បាស និងក្រចៅ បាននាំជាបង្កូរចេញ កំពុងជំរុញថែម ។

ខ- ឧស្សាហកម្ម :

១/- នៅក្រុងព្រះវិហារ : រោងចក្រតម្បាញក្រចៅ រោង
ដាងជួសជុលម៉ាស៊ីនផ្សេងៗ (ត្រាក់ទ័រ និងឡាន) និងរោងដាងធ្វើខ្នាតខ្នង
កំពុងដំណើរការ ។ យើងធ្វើខ្នាតខ្លួនយើងបាន ១ចំនួនក្រែល កំពុងជំរុញថែម ។
រោងចក្រតម្បាញ មានកម្មករជាង ៣០០ មានកីតច្បាញ ១៩២
ធ្វើក្រណាត់បានពី ៦ ៥០០ម^២ ទៅ ៦ ៦០០ម^២ ក្នុង៨ម៉ោង ។

រោងចក្រធ្វើមានកម្មករ ៤០៣នាក់ បានជួសជុលដាង ១០០នាក់
មានម៉ាស៊ីន ៨៥ ។ ម៉ាស៊ីនមួយគ្រឿង ធ្វើបាន ៥០ ក្នុង៨ម៉ោង ។ សុទ្ធ
តែជាម៉ាស៊ីនស្វ័យប្រវត្តិ ។

២/- នៅមង្គលបុរី : រោងចក្រជួសជុលផ្សេងៗ ប្រើកម្មករ ជាង

- ៤ -

៣០០នាក់ ។ រោងចក្រផ្គត់ផ្គង់ស្រូវ មានម៉ាស៊ីនក្រឡឹង ១២ គ្រឿង អាចធ្វើក្រឡឹងប្រដាប់បានច្រើន ។ ដើម្បីធ្វើការងារ ពី ១៥ ទៅ ៣០ គីឡូ-ម៉ែត្រ ។ បង្កើនការងារ ក៏ធ្វើបាន ខ្វះតែផ្លាកថាទេ ដែលត្រូវទិញពីក្រៅ ។

៣/- នៅឯក្រសួង : មានរោងម៉ាស៊ីនផ្គត់ផ្គង់ស្រូវ ១ កន្លែង ប្រើម៉ាស៊ីនក្រឡឹង ៤ គ្រឿង ។ កន្លែងនេះ នៅខ្វះម៉ាស៊ីន ២ គ្រឿងទៀត ពិសេសម៉ាស៊ីនសំលៀង ។

៤/- នៅក្រសួងកសិកម្ម : ម៉ាស៊ីនមួយចំនួនកំពុងតែប្រើប្រាស់ មិនទាន់ប្រើប្រាស់ទៀតទៀត ។

II- មតិយោបល់ របស់អង្គការ

១- កិច្ចសន្យាការពារការប្រទេស :

ក- បញ្ហាគន្លឹះ : គឺជាការស្រាវជ្រាវការពារការប្រទេស

ប្រជាជន :

បញ្ហាសំខាន់ គឺជាការស្រាវជ្រាវការពារការប្រទេស របស់ប្រជាជន ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យប្រជាជននិង... ឈាមក្តីជាងគេ ជាមួយនឹងការបង្កើន... ។ រដ្ឋ- អំណាចបង្កើន ត្រូវគ្រប់គ្រងប្រជាជនឱ្យបានល្អ លើគ្រប់ផ្នែក នយោបាយ សក- ភារកិច្ច និងចាត់តាំង ។ បើធ្វើដូច្នេះ គ្មានឱ្យឈាម មកវាយយើងបានទេ ។

ជាកន្លែង គឺត្រូវពង្រឹង ពង្រីកសហគមន៍ យកកម្លាំងសហគមន៍ធ្វើជាស្នូល ធ្វើឱ្យស្ថានភាពនេះរឹងមាំ ល្បីល្បាញប្រជាជនថ្មី ។ ប្រជាជនថ្មីត្រូវរកសហគមន៍ ទាំងនយោបាយ ទាំងសេដ្ឋកិច្ច ។ នេះជាទិសរបស់យើង ។ ប្រជាជននឹង

5

- ៤ -

លុះត្រាតែសហករណ៍នឹង ។ ដូច្នេះ យើងត្រូវពិនិត្យ តើសហករណ៍យើងដល់ណាហើយ ?
សហករណ៍ដើរតួនាទី ២ដល់ណាហើយ គឺ :

1/- តួនាទីក្នុងសង្គម សហករណ៍ផ្តល់កម្លាំងគ្រប់យ៉ាង ដើម្បីវាច
 ឈ្នះចក្រពត្តិការមនុស្ស ។ សហករណ៍បានធ្វើវិភាគទានយ៉ាងខ្លាំងក្លា ។

2/- តួនាទីក្រោយពេលរំដោះទាំងស្រុង : សហករណ៍ស្របប្រជា
 ជនថ្មីចេញពីទីក្រុងទាំងអស់ ពិសេសក្រុងភ្នំពេញ ហើយនៅពាណិជ្ជ គីឡូត៍តំបន់ ។
 ប្រជាជនថ្មីរាប់លាននាក់នៅព្រំតំបន់ មានសមាសភាពភាគច្រើនយ៉ាង ។ តែ
 សហករណ៍ស្របប្រជាជន ផ្គត់ផ្គង់ស្បៀង ព្រមទាំងចាត់ចែងកម្លាំង ធ្វើការងារទៀត ។
 អនុភាពសហករណ៍ខ្លាំងក្លាណាស់ ។

ដូច្នេះ ត្រូវពិនិត្យ ពង្រីកសហករណ៍មែនទេ ? ។ តាមពិសោធន៍
 រយៈកាលទី ១ សហករណ៍បំពេញតួនាទីខ្លួនបាន ។ រយៈកាលទី ២ ក៏រាប់បំពេញបាន ។
 ដូច្នេះ តទៅមុខទៀត នឹងធ្វើបានទៀត ។

ដើម្បីការពារប្រទេសឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ត្រូវដោះស្រាយជីវភាព
 ប្រជាជនក្នុងសហករណ៍ ។ ប្រជាជនថ្មីក៏ដឹងខំដោះស្រាយឱ្យបាន ឱ្យបានពេញចិត្ត
 ពេញថ្លើម និងបង្អួច ឱ្យបានឃើញថា របបនេះ ជារបបរបស់គេ ដែលឱ្យគេ
 ចង់ទៅណាទៀត ។

ដូច្នេះ បើសហករណ៍ នឹង ខ្លាំងចូលមិនចុះ ទៅដើរមិនបាន ធ្វើសកម្ម-
 ភាពមិនបាន ចេញចូលគេដឹង ស្បៀងគេដឹង ។

នៅភូមិភាគពាណិជ្ជ ជាបណ្តោះអាសន្នដោះស្រាយបាន នៅខ្វះខាត
 ខ្លះ ។ ប្រជាជនចាស់មិនអីទេ តែប្រជាជនសមាសភាពមិនល្អក្នុងប្រជាជនថ្មី ទាំឡើង
 ឱកាស ។ ព្រោះឆ្លៀតអាចនេះ បើទុកជាយើងឱ្យគេប្រគល់ (២កំប៉ុង) ក៏
 ទាំមិននៅដែរ ។ យើងមិននិយាយពីពួកវាខ្លាចក្តាប់ចូលនេះទេ ។ យើងចង់និយាយ
 ពីប្រជាជនចាស់ និងប្រជាជនថ្មីភាគច្រើនដែលបរិស្ថាន ។ យើងត្រូវដោះ
 ស្រាយប្រជាជននេះ យកធ្វើជាបង្អែក ។

តើត្រូវដោះស្រាយយ៉ាងម៉េច ៖

- ឥឡូវនេះជាដំណើរដំបូង តែឧបសគ្គនេះ ជាឧបសគ្គរួមគ្នាទៅ ។
- ប្រជាជនគេមានច្បាប់ ។ នៅពាណិជ្ជ លក្ខណៈភូមិសាស្ត្រអំណោយ

ណាស់ គេឃើញប្រាស់ ។ ប្រជាជនមានគេទីក្រុងណាស់ ឯប្រជាជនថ្មីក៏ទីក្រុង
 រាយ (ឧ- កងផលិតនៅខាងកើតក្រុងព្រៃនប់) ។ មិនដូចជានៅ ៤០៥ ទេ ។
 នៅកន្លែងនោះគេសង្ឃឹមតិច (គឺតិច ទឹកតិច ស្រូវមិនល្អ) ។ នៅពាណិជ្ជ
 គេសង្ឃឹមច្រើន គេឃើញលទ្ធភាពដែលផ្តល់ឱ្យគេ គេពេញចិត្ត ពេញថ្លើម ។

គ្រោងការណ៍ របស់បក្ស គឺដោះស្រាយជីវភាព ។ មួយឆ្នាំ ពីរ
 ឆ្នាំទៅទៀត ជីវភាពនឹងឡើង (ឈប់កម្រិត ប្រែប្រួល ទឹកប្រែប្រួល
 ស្បៀងសំបូរសប្បាយ) ហើយកាន់តែឡើងខ្ពស់ទៅទៀត ។ ឯខាងវិញ វា
 វិបត្តិរហូត ធ្វើឱ្យគេរហូត វាចេះតែប្រាក់ទៅ ។

ដូច្នេះ មិនមែនវាវាយសំរុកយើងទេ ។ គឺយើងវាយសំរុកវា ។
 ឥទ្ធិពលយើងខ្លាំងក្លាណាស់ ធ្វើឱ្យប្រជាជនទី២ នឹងប្រជាជនសកលលោក ។ បើ
 យើងរឹតតែខ្លាំង យើងរឹតតែធ្វើឱ្យ ឱ្យគេមិនទៀត ថាត្រូវតែតបិទម្ល៉េះ ។

១- វិធានការដាក់វិស័យមួយចំនួន ៖

១/- តាមព្រំដែន ត្រូវឱ្យស្រុក នឹងតំបន់ ចូលរួមជាមួយភាគ
 ដើម្បីឱ្យស្រី ឱ្យស្រី ។ បើទីតាំងត្រូវការបង្កើត ទីតាំង នឹងស្រុកដើម្បីនាំទី
 ព្រលឹងម្ចាស់ការ ។

២/- ផ្នែកអាជ្ញាធរត្រូវប្រើប្រាស់សមត្ថកិច្ច ឬរាជការ ពិសេសប្រើ
 ចំនូលតាមព្រំដែន ។ ត្រូវមានវិធានការ ១នៃដាក់ចំនូលចំនួន ១ ។ ចំនួនត្រូវ
 ប្រើប្រាស់ប្រភេទ (កំណត់ត្រីមាត់ដើម ខ្នងដើម ខ្នងដើម ឡើងទៅដល់ស្រីចំពោះ) ។

៣/- ការទាក់ទងនៅព្រំប្រទល់ ធ្វើឱ្យភាគភ្ជាប់ ឯទៀតមិន
 ព្រលឹងទេ ។ ពួកវាមកទាក់ទងយើងនៅព្រំដែន មានពីរផ្នែក ៖ អាចមានទី
 តែមានអាសយដ្ឋានដែរ ។ ដូច្នេះ កុំឱ្យទាក់ទង ។ ឱ្យទាក់ទងតែប្រក

- ៨ -

មួយបានហើយ ងាយស្រួលតាមដាន ។

៤/- យកចិត្តទុកដាក់ពិនិត្យសហគមន៍ថែម សមាសភាពចាស់ថ្មី ។
ឱ្យប្រាកដ ឃុំដឹង ហើយអប់រំសហគមន៍ ទាំងនយោបាយ សកម្មភាព និងចាត់តាំង ។
ទាំងចាត់តាំងស្តី ឱ្យមានជីវភាពជាប់ ។

សារុបមក ប្រជាជន និងកងទ័ព មានតួនាទីការពារប្រទេស តែ
ប្រជាជនសហគមន៍ មានតួនាទីជាមូលដ្ឋាន ។

២- បញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច បង្កបង្កើនផល :

ក- ទិសរបស់បង្ក គឺបង្កបង្កើនផល និងកសាងប្រទេស ។ ត្រូវរឹប
កម្លាំង ដែលមានដីទំនេរ ឱ្យបង្កបង្កើនផលផង ការពារប្រទេសផង ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ត្រូវប្រមូលកម្លាំងទៅកន្លែងណា ដែលមានលទ្ធភាពជាងគេ គឺធ្វើតំបន់ផល
ច្រើន ដើម្បីរាយការណ៍កម្ពុជា កសាងប្រទេសជាបន្តបន្ទាប់ ។

ដូច្នេះ ឧត្តរ និងពាណិជ្ជ ពិសេសពាណិជ្ជ ដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិ
ល្អច្រើនជាងគេ ទាំងភូមិសាស្ត្រដីស្រែ (ល្អហើយល្អច្រើន) ត្រូវទទួលប្រជាជនថែម
ទៀត ។ ទី ២ មានទុនជាប្រធាន អាចចិញ្ចឹមប្រជាជនថ្មី ។ ទី ៣ មានទុន
ជាឧបករណ៍ផ្សេងៗ ។

យើងរាយការណ៍បង្កបង្កើនផល នៅពាណិជ្ជ ដើម្បី :

- ដោះស្រាយជីវភាពប្រជាជនទូទាំងប្រទេស) ។
- រកទុនថ្មី ទិញឧបករណ៍ កសាងប្រទេស និងបង្កបង្កើនផល

កសិកម្ម និងឧស្សាហកម្ម

បើយកកម្លាំងទៅកន្លែងផ្សេង ដែលមានលទ្ធភាពតិច នោះយើងខាត
ទាំងថ្មី ទាំងល្អ ។ មានប្រយោជន៍របស់យើងមិនត្រូវ ។ ដូច្នេះ ត្រូវប្រយុទ្ធ
ត្រង់ណាដែលមានប្រសិទ្ធភាព ព្រោះយើងអនុវត្ត នយោបាយខ្លួនឧបត្ថម្ភខ្លួន ។ យើង
ត្រូវរកទុនដោយខ្លួនយើង ។

១- ការរៀបចំកម្លាំងមនុស្ស :

ភូមិភាគពាយ័ព្យមាណស្ទៈសម្បត្តិធានយុត្តិសាស្ត្រ និងការអភិវឌ្ឍន៍ :

1/- លក្ខណៈ លម្អិត ងាយ យល់ :

- ដំណូងទូទៅ មិនព្រមប្រើជីវកម្ម ។
- ទំលាយចោលឆ្នើម គ្មានភ្នំ ងាយប្រឈមនឹងជំងឺបាត់ទីចង

កន្លាំងភូមិរាស់ ផ្លូវប្រេងប្រាស្រ័យ ១

ឆ្នាំ ១. កម្លាំងនេះក៏មានពិសោធន៍បង្កប់លើសផង ។

- មានកម្លាំងមនុស្សដែរ ។ យើងបន្ថែមទៀត វិតត

១ កម្លាំងនេះ ក៏មានពិសោធន៍បង្កបង្កើនផង ។

• ๒๓ •

27- បញ្ជីបទព្រហ្មទណ្ឌ ច្បាប់ស្តីពីការកាត់ទោស : ១៩៩៩

- មិនទាន់មានការស៊ើប ។

- កង្វាំងមនុស្សមិនគ្រប់ ។ ត្រូវបន្ថែមកង្វាំងពលកម្ម ។

៣ ថ្ងៃ ៤ រយ ទៀត ក៏មិនគ្រប់ ។ កម្លាំង ឈាននាកំបូចច្បួន ធ្វើមិនបាន

៨០ ភាគរយទេ ។ ត្រូវដឹង ៥ ឬ ៥ លើសទៀត ។ ដើម្បីយកមកឈូសសិន

ប្រការ៖ ត្រូវទុកលើកទី១២ដងដងទទេត ។

- បើខ្លះកម្លាំងមនុស្ស ត្រូវដោះស្រាយដោយកម្លាំងមាំស៊ីន ។

សារុបមក ព្រះនរោត្តមៈស្រាវ ៖

- ១២ ១ បញ្ជាទឹក ជាទិសលំដាប់ ភាគ នឹងតំបន់ ក្នុងមាត

វិធីនៃការដោះស្រាយបញ្ហាទាំងអស់ ត្រូវបានមានកម្រិតខ្ពស់។ ១

- ១២ កម្លាំងពលកម្ម កម្លាំងមនុស្ស និងឧបករណ៍ម៉ាស៊ីន ។

គ. បញ្ហាម៉ាស៊ីន : គ្រូប្រមូលម៉ាស៊ីន ទាំងអស់ ពីរលម្អិត ក៏ទទួលបាន
 រយៈពេល ១ ម៉ោង ១០ នាទី ។

- ព្រះវិថីរក្សាទុក មានបាត់តាំងគ្រប់គ្រងនៅដងជួរជួរ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ៖ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធនេសាទ ៖ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធនេសាទ

គ្រូបង្វែរសិក្សា របស់សិស្ស ។ ទៅកាន់គ្រូ រោងជាងនេះ នឹងប្រែប្រួល
ទៅជារោងចក្រ ។ ១- រោងជាងផ្លូវស្រូវត្រាត់ទឹក នឹងទៅជារោងចក្រ
តម្លើងត្រាត់ទឹក ។

- ធ្វើរបៀបបង្កើនចិត្តសិស្សសិក្សា ។ មិនច្បាប់ទេ
ធ្វើតាមសិល្បៈ ។ ត្រូវគិតពីពូជ ក៏ដូចជាបង្កើនចិត្ត ពីរដង ។ ៧២ យើង
ធ្វើជាបណ្តើរៗ ។

៣- បញ្ហាផ្សេងៗ :

ក- ក្រុមសិស្ស : បានចាត់តាំងបង្គោល ។ យើងត្រូវបំបែកកម្លាំងថ្មី
កុំឱ្យនៅផ្ទុះ ។ សំខាន់បំផុតគឺជាការងាយរងគ្រោះ បើកម្លាំងកប់គេ កុំឱ្យខ្វែងធ្វើ
សកម្មភាព នាំគ្នា ។ ដូច្នេះគេសាងតទៅទៀត អាចពង្រីកបាន ។

ខ- បញ្ហាក្រុង : ត្រូវបែបនេះ ដូចជាបញ្ហាបង្កើនចិត្ត ។ តែ
ត្រូវចាត់តាំងកម្លាំងទី១ : ក្នុងក្រុងធ្វើសំណុំយុទ្ធសាស្ត្រផង ដូចជាផ្លូវ ។
កន្លែងខ្លះ ធ្វើកុំដាំបេក នាំឱ្យចូលសកម្មភាព ។

គ- បញ្ហាពេទ្យ : ធ្វើឱ្យបង្កើនចិត្តពេទ្យ និងជួនពេទ្យជា

បណ្តើរៗ ។